

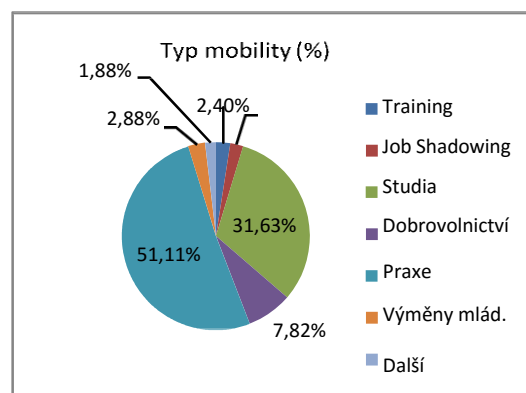

Mobilita jako zdroj osobního a profesního rozvoje, autonomie a zaměstnanosti

Zpráva o projektovém
průzkumu
2015

MOB GAE: Mobilita jako zdroj personálního a profesního rozvoje, autonomie a zaměstnanost.

Zde je možné vidět výsledky výzkumu pod hlavičkou projektu MOB G.A.E., spolufinancovaného Evropskou komisí v rámci celoživotního vzdělávání, akce KA4 implementované v roce 2014-2015 18 organizacemi podporujícími mobilitu ze 14 evropských zemí: Německo, Bulharsko, Rakousko, Kypr, Česká republika, Francie, Itálie, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko, Velká Británie.

Cílem projektu je ohodnotit a využít zkušenosti z mezinárodních mobilit jako nástroj učení a dále jako nástroj pro rozvoj po osobní a profesionální stránce, rozvinutí osobní autonomie, nezávislost, usnadnění vstupu na trh práce a rozšíření povědomí o tomto tématu mezi evropskou veřejnost a zvýšit tak následně občanskou participaci.

Metodologie výzkumu a souhrn dat

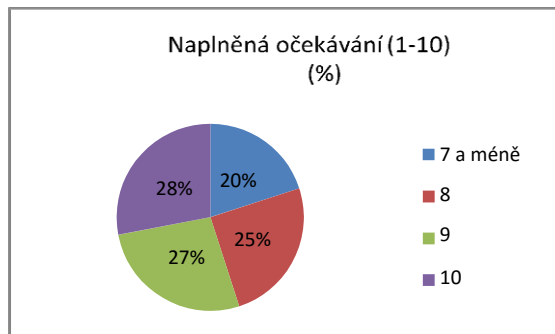
Základním kamenem výzkumu, který sloužil jako základ pro vytvoření studie, sběru dat a jejich analýzy byla následující otázka: *“V jaké míře mají zkušenosti z mobility dopad na osobní růst, profesní rozvoj a povědomí evropské veřejnosti o účastnících takovýchto projektů.”* Byla vytvořena a implementována komplexní metodologie, která obsahuje kombinaci online dotazníkového šetření a hloubkových pohovorů s účastníky a dále pracovní skupiny, kterých se zúčastnily další strany. S přispěním všech partnerů projektů bylo získáno 2.289 vyplněných a platných online dotazníků a informace z 243 individuálních rozhovorů a z 25 pracovních skupin.

Analýza Dat

Pokud vezmeme v potaz omezené možnosti online dotazníkového šetření, výsledky, které jsme získali, reflektují různorodost z pohledu genderu, nejvyššího dosaženého vzdělání a země původu.

Mezi dvě nejčastější formy mobility patří: mobilita spojená se získáním pracovní zkušenosti a mobilita spojená se studií. Dobrovolnictví zastává také významnou roli v tomto výzkumu (téměř 8%) a souvisí především s programem “Evropské dobrovolné služby” (EDS). Další typy mobility jsou zastoupeny v menším měřítku s cca 2 %.

Všechny země EU jsou ve výzkumu prezentovány jako cílové země a dále v některých případech se mezi nimi objevují i země EEA (European Economic Area), jihovýchodní Evropy a třetích zemí. Většina účastníků vyjela na mobilitu mezi 21. a 24 rokem věku. Mezi nejčastější důvody pro uskutečnění mobility jsou dle online dotazníků, pohovorů a výsledků pracovních skupin především možnost vycestovat do cizí země, zvědavost a touha po poznání jiných zemí a kultur. Na základě těchto výsledků můžeme identifikovat 3 hlavní typy motivace u účastníků mobility:

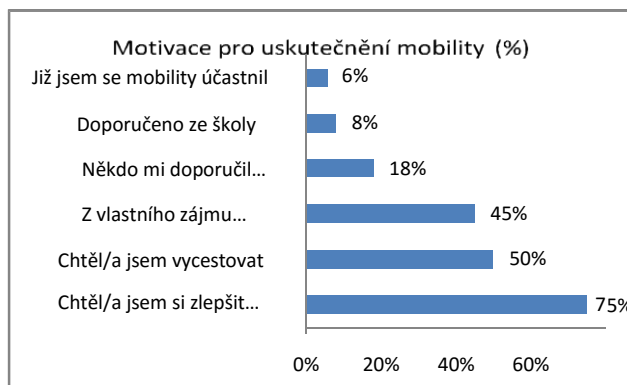
- 1) „Pragmatik“, jehož cílem je především kariérní růst a získat v rámci mobility pracovní zkušenosti
- 2) „Cestovatel“, jehož zájmem je nepodřít se rutině a poznat nové lidi
- 3) „Průzkumník“, jehož zájmem je poznat a co nejvíce se přiblížit kultuře v cílové zemi

V rámci pohovorů a výsledků pracovních skupin také vyplynulo, že mezi další významný motivační faktor můžeme také zařadit získání schopnosti mluvit cizím jazykem, nebo si tyto schopnosti vylepšit.

Obdržené výsledky ukazují na vysokou míru spokojenosti s prožitou zkušeností z mobility: 80% účastníků uvádí, že jejich očekávání byla naplněna. Průměrné hodnocení se nachází na úrovni 8,47 z celkových 10 bodů, kdy 10 je nejvyšší známka. Jako jeden z nejvýznamnějších dopadů mobility 83% dotazovaných účastníků uvádí zlepšení komunikačních dovedností v rámci cizího jazyka.

Dopad mobility na osobní úrovni

Z odpovědí z online dotazníku vyplývá, že mezi největší přínosy na osobní úrovni

je zmiňován především rozvoj autonomie, sebeúcty a schopnosti učit se. Zlepšení schopnosti učení má velice pozitivní dopad také na profesní rozvoj, i přesto že tento aspekt dotazovaní nezmiňovali tak často, neb si sekundárního dopadu nejsou často vědomi. Dotazovaní účastníci mobility také zmiňovali zlepšení schopnosti zvládnání stresových situací, a že se cítí mnohem jistější v oblasti jemných dovedností. Projevují vyšší míru asertivity, jsou otevřenější, nemají strach vyjadřovat své osobní pocity a ideje; jsou schopni lepší spolupráce

v rámci týmu a nebojí se čelit složitým situacím. Celkově tedy vyjadřují pocit větší míry nezávislosti a schopnosti vést tým. Dále bylo zmíněno např.: „Naučil jsem se mnoho o sobě samém“; Program mobility mi pomohl rozvinout jak osobní, tak profesní potenciál“; „Program mobility je životní lekcí, která tě naučí hodně o tobě samém, otevře ti obzory a naučí tě být flexibilní.“

Dopad mobility na profesní úrovni

Zlepšení jazykových dovedností je bezpochyby nejvíce zmiňovaným aspektem, který přispívá k profesnímu rozvoji. Kromě toho byly identifikovány další tři aspekty.

1. Dosažení profilu s mezinárodním přesahem a získání hodnotných bodů pro vylepšení životopisu
2. Zvýšení profesních kompetencí a zvýšení sebevědomí v rámci pracovního prostředí
3. Zlepšení dalších znalostí a dovedností například: plánování, organizační dovednosti, práce v týmu, specifické odborné znalosti, spojené se specifiky dané pracovní pozice

Vybrané citace: „Získala jsem spoustu praktických zkušeností“; Tato zkušenost mi pomohla porozumět více, jak funguje svět práce“; „Naučil jsem se, jak se řídí malý podnik“; „Měl jsem příležitost poznat komplexnost fungování firmy a její jednotlivé části“; „Byla to moje první reálná pracovní zkušenost“; „Měla jsem možnost využít mé kreativity a pomoci tak firmě, ve které jsem působila“; „Zkušenost z mobility mi pomohla nastartovat moji pracovní kariéru“.

Dopad mobility na evropské uvědomění

Můžeme jmenovat tři základní kategorie přístupu k otázce evropského uvědomění, které vychází z pohovorů a diskuzních skupin:

1. Optimistický přístup a identifikace s evropskými hodnotami; ocenění procesu evropské integrace a přínosů pro evropskou spolupráci
2. Pesimistický přístup k Evropské Unii, k evropské spolupráci a Evropě jako takové
3. Tendence vnímat svět globálně, za hranice Evropy

Převládá první z výše zmíněných aspektů: „Nyní mám větší povědomí o tom, co znamená

evropská identita“; „Cítím se být více Evropanem“; „Rozumím více struktuře institucí Evropské Unie“; „Stal jsem se evropským občanem a porozuměl jsem více evropské politice a ekonomii“; „Otevřely se mi oči vzhledem k rozdílnostem evropských zemí, ale také i k jejich podobnostem“.

Závěr

Účastníci hodnotí dopad mobility pozitivně především s pohledu osobního rozvoje, profesního rozvoje a z pohledu evropského uvědomění. Mobilita jako taková přináší většině jejich účastníků hlubší perspektivu na otázky kulturní diverzity, mezinárodních vztahů a evropských otázek. Výsledky nicméně také naznačují, že je zde stále potenciál, především v otázce využití zkušenosti z mobility v dalším osobním a profesním rozvoji. Tím je myšleno především identifikace a rozpoznání specifických kompetencí, především jemných dovedností, a jejich dopad a význam v oblasti profesního rozvoje.

Více než 99% účastníků online dotazníkového šetření, rozhovorů a pracovních skupin uvádí, že by účast na mobilitě doporučili ostatním: „Je to obrovská příležitost, a pokud ji nevyužiješ, tak ztratíš možnost získat zkušenost, která ti může změnit život“; Myslím si, že je to naprosto úžasná příležitost“. 95% účastníků je připravena účastnit se další mobility.

Úspěšnost mobility také závisí na:

- Logistické podpoře projektu, která je zajištěna hostitelskou nebo zprostředkující organizací;
- Podpora od vysílající organizace;
- Přístup a dostupnost členů týmu přijímající organizace a dále dostupnost tutor v rámci hostitelské organizace;
- Jazyková příprava; již existující jazykové znalosti jazyka přijímající země, či existující znalost angličtiny; dobré komunikační schopnosti; předchozí pracovní zkušenosti;
- Přístup účastníků především z osobního hlediska – pozitivní přístup, trpělivost, sebedůvěra, flexibilita, přizpůsobivost, odolnost vůči stresu, schopnost navazovat přátelské vztahy a vztahy na pracovišti, snaha naučit se, či zlepšit cizí jazyk a motivace poznat nové lidi a prostředí;
- Upřímná snaha dokončit mobilitu s úspěchem;
- Předodjezdová příprava jak ze strany vysílající organizace, tak ze strany účastníka samotného.

Výzvy, kterým čelí účastníci mobility:

- Náročnost jazyka hostitelské země, nutnost spolupracovat s lidmi, se kterými nemají

společný jazyk;

- Tlak na účastníky vyplývající z faktu, že se nacházejí daleko od domova, v cizí zemi, s nutností přizpůsobit se jiné kultuře a prokázat vysokou míru flexibility;
- Pocit nostalgie vycházející z oddálenosti od rodiny a přátel a obtíže spojené s hledáním přátel mimo pracovní prostředí v hostitelské zemi;
- Být vnímán skrze stereotypy v hostitelské zemi;
- Obtíže vyplývající z nového pracovního prostředí, vztahu s kolegy a nutnost čelit komplikovaným situacím;
- Přidělení úkolů, které nenabízejí mnoho potenciálu k učení a nevyužívají plně potenciál účastníků;

Aby bylo možné zvýšit množství pozitivních zkušeností účastníků mobility a aby bylo možné překonat výše uvedené obtíže, byly formulované následující doporučení, které se opírají o výsledky tohoto výzkumu.

Doporučení pro politiky a další osoby odpovědné za mobilitní programy

- Podpořit a nastavit jasné systémy a kodexy chování pro osoby, jež jsou tutory v rámci mobilitních projektů, společně s jednoduchými kontrolními nástroji;
- Podpořit přidělení tzv. tutorů/kamarádů („buddy“) pro každého účastníka mobility, tím se myslí mladého člověka stejného věku a s podobnými zájmy, který se dobrovolně přihlásí a jeho zodpovědností bude zapojit účastníka do sociálního a kulturního života v hostitelské zemi mimo pracovní prostředí;
- Poskytnout financování na jazykové kurzy a kurzy mezikulturní, které by se odehrávaly v hostitelské zemi;
- Podpořit projekty, které nabídnou možnost sdílení dobré praxe a výměnu zkušeností pro učitele jazyků a tutory;
- Rozšířit u všech typů mobility systém po-příjezdových a průběžných školení, které jsou nyní využívány v rámci projektů Evropské dobrovolné služby;
- Zaručit vyšší adekvátnost schopností účastníků a úkolů, které jsou jim přiděleny v rámci pracovní stáže;
- Povzbudit vyšší míru reflexe vzhledem k prožité zkušenosti z mobility a zajistit tak využití těchto zkušeností a přínosů k dalšímu rozvoji jak osobnímu, tak profesnímu;
- Podpořit a propagovat uznatelnost kvalifikací a kompetencí získaných v rámci mobility.

Doporučení pro vysílající organizace

- Zlepšit koordinaci s přijímající a koordinující organizací v rámci přípravy mobilityních projektů;
- Zohlednit zájmy, preference a motivace účastníků při výběrovém procesu;
- Organizovat virtuální setkání vybraných účastníků s přijímací nebo koordinující organizací s cílem lepšího seznámení mezi těmito stranami;
- Poskytnout kurz či školení všem budoucím účastníkům mobility bez ohledu na to jaké konkrétní mobility se poté účastní;
- Spolupracovat s přijímací, či koordinující organizací na dohledu a evaluaci všech aktivit, které účastníci vykonávají nebo se jich účastní;

Doporučení pro přijímající a koordinující organizace

- Podpořit vysílající organizaci v přípravě, sledování a evaluaci mobilityních projektů;
- Nabídnout jazykové a interkulturní kurzy;
- Vybrat, připravit a dohlížet na tutory/kamarády, kteří mají za úkol podpořit účastníka mobility v hostitelské zemi a to především na sociální a kulturní úrovni, mimo pracovní prostředí;
- Zajistit, aby měli účastníci možnost se zapojit do sociálního a kulturního života hostitelské země, včetně například „Kulturního pasu“;
- Poskytnout prostor pro sebereflexi účastníků mobility, aby mohli v budoucnu využít zkušenosti získané v rámci mobility;
- Poskytnout prostor pro reflexi týkající se podobností a odlišností mezi kulturami a životními styly hostitelské a rodné země. Cílem této reflexe je překonat stereotypy a předsudky, které se objevují jak na politické, tak mediální scéně.

Hlubší reflexe

Členské organizace zapojené do projektu MOB G.A.E. se zavazují rozšířit výstupy tohoto výzkumu a pozvat všechny strany, které jsou do programů mobility zapojené, aby se mohly zúčastnit reflexe, která má za cíl, zjistit, jakým způsobem je možné zvýšit úspěšnost mobilityních programů. Navíc se tyto organizace zavazují k propagaci a šíření doporučení a výsledků, které zde byly prezentovány. Webová stránka www.mobgae.eu nabízí platformu pro výměnu informací a může být také využita mladými lidmi, či organizacemi, které jsou aktivní na poli mobilityních programů a mohou zde sdílet své zkušenosti, nástroje, metody a procesy, které se využívají pro podporu účastníků mobility a jejich úspěšnému absolvování programu.

Výsledky výzkumu projektu MOB G.A.E., spolufinancované Evropskou komisí.

Číslo projektu: 543296-LLP-1-2013-1-IT-KA4-KA4MP. Více na www.mobgae.eu

Název projektu v originální verzi:

MOBility as a source for personal and professional Growth, Autonomy and Employment.

Kód projektu: 543296-LLP-1-2013-1-IT-KA4-KA4MP

Disclaimer: The MOB G.A.E project has been funded from the support of the European Commission. This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the Lifelong Learning
Programme of the European Union

www.mobgae.eu

Accademia europea di Firenze
www.aefonline.eu

Gesellschaft für Europabildung, Berlin
www.europabildung.org

Vuste Envis, Praha
www.vuste-envis.eu

ONECO, Sevilla
www.oneco.org

CAP ULYSSE, Bordeaux
www.capulyse.fr

PARAGON Europe, Mosta
www.paragoneurope.eu

EUROYOUTH Portugal, Lisboa
www.euroyouth.org

Semper Avanti Association, Wrocław
www.semperavanti.org

Amadeus Association, Wien
www.amadeus.or.at

Institutul Intercultural Timișoara
www.intercultural.ro

REDE INDUCAR, Porto
www.inducar.pt

DEP Institut, Barcelona
www.dep.net

Pro European Network, Sofia
www.proeuropean.net

Intern Europe, Belfast
www.interneurope.org

North West Academy of English, Derry
www.northwestacademy.net

Zavod za Novodobno Izobraževanje, Maribor.
www.zni.si

Nexus Interculturals de Joves per Europa, Barcelona
www.nexescat.org

PLATO Educational Services, Limassol
www.plato-edu.com